

Opinnäytetyö (AMK)

Hoitotyön koulutusohjelma

Hoitotyö

2014

Krisli Kapanen & Maarit Ylitalo

Näytelmä päihdevalistuksen keinona

– Nuorten ajatuksia ”Saa olla selvänä”-esityksen
käsittelytunnilta

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Hoitotyön koulutusohjelma | Hoitotyö

Huhtikuu 2014 | 30+6

Sirpa Nikunen & Tiina Pelander

Krisli Kapanen & Maarit Ylitalo

NÄYTELMÄ PÄIHDEVALISTUKSEN KEINONA – NUORTEN AJATUKSIA ”SAA OLLA SELVÄNÄ”- ESITYKSEN KÄSITTELYTUNNILTA

Päihdevalistus on tärkeä osa nuorten kasvatusta ja opetusta. Päihteiden käyttö nuorten keskuudessa on vähentynyt 2000-luvulla koko ajan. Nuorten parissa tehtävää ehkäisevää päihdetyötä on tästä huolimatta jatkettava, jotta myönteinen kehitys säilyy ja kattaa myöhemmätkin ikäluokat.

Opinnäytetyö on osa MIMO- hanketta. Moving in, Moving on - hanke on Turun Ammattikorkeakoulun Taideakatemiaan koordinoima yhteistyöhanke. Hankkeen päätavoitteena oli soveltaa taidelähtöisiä menetelmiä sosiaali- ja nuorisotyön käyttöön. Hanketta toteutettiin yhteistyössä nuorten, opettajien, nuoriso- ja sosiaalialan työntekijöiden sekä taiteilijoiden kanssa. ”Saa olla selvänä” -tapahtumassa Taideakatemiaan ja terveysalan opiskelijat esittivät 7.-luokkalaisille näytelmiä, joiden tarkoituksena oli tarjota oppilaille mahdollisuus käsitellä alkoholin käyttöön liittyviä kysymyksiä. Jokaisen esityksen jälkeen oli yhden tunnin mittainen esityksen käsittelytunti, jossa käytiin läpi esityksen herättämiä ajatuksia ja tunteita sekä pohdittiin päihteiden käyttöä yleensä.

Opinnäytetyön tehtävänä oli suunnitella ja pitää Laurin koulun 7 E -luokan oppilaille ”Saa olla selvänä”-esityksen jälkeinen näytelmän käsittelytunti. Opinnäytetyön tavoitteena on koota nuorten mielipiteitä käsittelytunnin hyödyllisyydestä sekä taidelähtöisen päihdevalistuksen tehokkuudesta valistuskeinona.

Käsittelytunti pidettiin 7E- luokalle, jossa oli 15 opiskelijaa. Tunnilla pyrittiin eri menetelmiä käyttäen saamaan nuorten mielipiteitä esille esityksestä, päihteistä ja käsittelytunnista. Suurin osa nuorista oli sitä mieltä, että esitys oli mielenkiintoinen, ja sitä jaksoi seurata alusta loppuun. Nuorista 12 oli sitä mieltä, että he saivat näytelmän ja käsittelytunnin avulla riittävästi tietoa päihteistä ja niiden haitoista. Nuorista 11 vastasi, että päihteiden aiheuttamista sairauksista tulisi kertoa enemmän. Vastausten mukaan yhdenkään nuoren mielestä päihdevalistus ei ole turhaa. Jokainen nuorista koki, että näytelmä on hyvä valistuskeino.

Käsittelytunnin pohjalta voidaan päätellä, että nuoret kokivat näytelmän mieluisaksi päihdevalistuksen keinoksi. Myös näytelmän jälkeinen käsittelytunti koettiin hyödylliseksi. Tulevaisuudessa voisi selvittää oliko näytelmästä ja sen jälkeisestä käsittelytunnista vaikutuksia päihdekäyttäytymiseen.

ASIASANAT:

Nuoret, päihteet, päihdevalistus, ehkäisevä päihdetyö, taidelähtöiset menetelmät

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme of Nursing | Nursing

April 2014 | 30+6

Sirpa Nikunen & Tiina Pelander

Krisli Kapanen & Maarit Ylitalo

DRAMA-BASED DRUG EDUCATION - THOUGHTS OF THE YOUTH IN FEEDBACK LESSON OF "IT IS OKAY TO BE SOBER"-PLAY

Drug education plays an important role in adolescent's education and raising. The use of drugs among adolescents has been constantly decreasing in the 21st century. Still, the work needed to prevent drug use has to be continued so that the positive trend continues and covers also next generations.

This bachelor's thesis is part of the MIMO-project. Moving in, Moving on – project is coordinated by Turku University of Applied Sciences Art Academy. The MIMO -project was a joint program between different students in Turku University of Applied Sciences and it lasted for three years. The main goal for the project was to apply art-based approaches to the social- and youth work. The project was executed together with the youth, teachers, youth- and social workers as well as with the artists. After every "It is okay to be sober" –play a one hour feedback lesson was held for the audience in which the authors gathered opinions about the play. Different thoughts that arose during the play were also discussed. Various methods were used to uncover the most important opinions of the audience.

The empirical part of the Bachelor's thesis was to design and execute a feedback lesson after the play was shown for the students of Lauri comprehension schools class 7E. The goal of this bachelor's thesis was to survey how useful and effective this kind of method of drug education is from the youth's perspective.

The total number of students and respondents in the class 7E were 15. Most of the audience agreed on that the play was interesting and it was easy to follow it to the end. Twelve students out of fifteen thought that they got enough information about drugs and the harm that they cause. Eleven respondents answered that it could be useful to tell more about the illnesses that the drugs cause. None of the respondents answered that drug education is totally unnecessary.

Based on this feedback lesson we may draw a conclusion that youth experienced the play as a good method of drug education. The feedback lesson was also regarded useful. The further study could be to find out how the play and the subsequent feedback lesson affects to the drug behavior.

KEYWORDS:

Youth, drugs, drug prevention, drug education, art-based methods

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	3
2	NUORUUS JA PÄIHTEET	4
3	ENNALTA EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ	7
4	TAIDELÄHTÖISET MENETELMÄT NUORTEN HYVINVOINNIN EDISTÄJÄNÄ	9
5	PROJEKTIN TEHTÄVÄ JA TAVOITE	11
6	PROJEKTIN EMPIIRINEN TOTEUTTAMINEN	11
6.1	Käsittelytunnin suunnitelma	13
6.2	Käsittelytunnin toteutus	15
6.3	Käsittelytunnin arviointi	19
7	PROJEKTIN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	22
8	POHDINTA	26
9	LÄHTEET	29

LIITTEET

Liite 1 Toimeksiantosopimus

Liite 2 Aikataulusuunnitelma

Liite 3 Väittämät

Liite 4 Palautelomake

Liite 5 Projektilupa

TAULUKOT

Taulukko 1.	Nuorten mielipiteet näytelmästä	16
Taulukko 2.	Nuorten vastaukset väittämiin	18
Taulukko 3.	Palautekyselyn vastausten jakautuminen	20

1 JOHDANTO

Alkoholi on suomalaisnuorten valtapäihde. Suomalaisnuoret aloittavat humalakokeilut keskimäärin 13-15 -vuotiaina. (Aalto-Setälä ym. 2003.) Päihteiden käytön varhaisen aloittamisen seuraukset ovat haitallisempia kuin seuraukset käytöstä myöhemmällä iällä. Tämän vuoksi päihdetyölle tärkeä päämäärä on lykätä päihteiden kokeilun aloittamisikää. (Soikkeli ym. 2011.) Päihteiden käyttöä ja käytössä tapahtuneita muutoksia on tutkittu useissa tutkimuksissa. Nuorten terveyttä ja terveystottumuksia on seurattu esimerkiksi Nuorten terveystapatutkimuksessa. Tuorein kysely, johon vastasi 4 158 nuorta, tehtiin keväällä 2013. (Kinnunen ym. 2013.)

Päihdevalistus on perinteinen ehkäisevän päihdetyön muoto, johon on kehitetty useita menetelmiä (Pylkkänen ym. 2009, 16.). Nuoret toivovat nuorisolähtöisiä ja käytännönläheisiä valistustunteja (Rantanen 2007.).

Opinnäytetyö on osa MIMO (Moving In, Moving On! Application of Art-Based Methods to Social and Youth Work) -projektia, joka on kolmivuotinen yhteistyöhanke, jonka päätavoitteena on soveltaa taidelähtöisiä menetelmiä sosiaali- ja nuorisotyön käyttöön. MIMO -hankkeessa on mukana kolme Turun ammattikorkeakoulun tulosaluetta, Taideakatemia, Hyvinvointipalvelut ja Terveysala. Kohderyhmänä ovat 13 -17 -vuotiaat nuoret. (MIMO-hanke 2007-2013.)

Opinnäytetyön tehtävänä oli suunnitella ja pitää Laurin koulun 7 E -luokan oppilaille "Saa olla selvänä"-esityksen jälkeinen näytelmän käsittelytunti. Opinnäytetyön tavoitteena on koota nuorten mielipiteitä käsittelytunnin hyödyllisyydestä sekä taidelähtöisen päihdevalistuksen tehokkuudesta valistuskeinona.

2 NUORUUS JA PÄIHTEET

Nuoruus määritellään monella eri tavalla. Nuoruus käsitetään usein siirtymävaiheeksi lapsuudesta aikuisuuteen. Se on elämänvaihe, jonka aikana nuoren käsitykset itsestään muuttuvat uusien voimavarojen ja haasteiden edessä. (Kronqvist ym. 2007, 166.) Lainsäädännöstä löytyy useita erilaisia kohtia, joissa määritellään nuoruutta. Esimerkiksi lastensuojelulaki (13.4.2007/417) määrittelee lapseksi alle 18-vuotiaan ja nuoreksi 18–20-vuotiaan. Nuorisolaissa (27.1.2006/72) ikärajoja lähestytään laajemmin ja nuorina pidetään kaikkia alle 29-vuotiaita. Nuoruuden voidaan katsoa olevan tämän päivän yhteiskunnassa pitkäkestoinen kehitysvaihe, mutta lähtökohtaisesti nuoruus on elämänvaihe, jonka aikana lapsesta kehittyy aikuinen. Nuoruus voidaan jakaa kolmeen vaiheeseen: varhaisnuoruuteen (12–14v.), keskinuoruuteen (15–17v.) ja myöhäisnuoruuteen (18–22v.) (Havio ym. 2013, 166.). Nuoruudessa ihmiselle alkaa muodostua elämäntavat, joista toiset edistävät terveyttä ja toiset haittaavat terveyttä (Anttila ym. 2010, 16).

Päihde tarkoittaa alkoholijuomaa tai muuta päihtymistarkoitukseen käytettävää ainetta (Päihdehuoltolaki 2§, 1986). Alkoholin lisäksi päihtymistarkoitukseen käytetään rauhoittavia lääkkeitä, uni- ja kipulääkkeitä, huumausainelaisissa määriteltyjä huumausaineita sekä muita päihdyttäviä aineita. Päihteisiin lasketaan myös tupakka ja nuuska. Tupakan ja nuuskan sisältämä nikotiini on yleisimmin käytetty voimakasta riippuvuutta aiheuttava aine. Nikotiinivalmisteiden käyttö aiheuttaa niin psykologista riippuvuutta kuin myös fysiologista riippuvuutta. Nikotiini imeytyy ja aiheuttaa keskushermostovaikutuksia erittäin nopeasti. Koska nuorten elimistö on herkempi nikotiinille, jää osa nuorista koukkuun jo ensimmäisestä savukkeesta. (Havio ym. 2013, 68-69.)

Alkoholi on suomalaisnuorten valtapäihde. Suomalaisnuoret aloittavat humalakokeilut keskimäärin 13-15 -vuotiaina. Päihteiden käyttö alkaa usein alkoholin ja tupakan käytöllä, ja kannabista kokeillaan niiden jälkeen. Kaikki tupakkaa tai alkoholia käyttävät eivät siirry huumeisiin, mutta riski huumeiden

käyttöön on moninkertainen niillä, jotka käyttävät tupakkaa tai alkoholia. (Aalto-Setälä ym. 2003.)

Suurimalle osalle päihteiden käyttäjistä ei aiheudu suurempia ongelmia, sillä päihteiden käyttö on vähäistä. Siirtyminen vähäisestä käytöstä ongelmalliseen päihteiden käyttöön tapahtuu useimmiten hitaasti ja huomaamatta. Päihde- ja huumeriippuvuuteen liittyy usein fysiologisen riippuvuuden kehittyminen, jolloin henkilön kyky sietää huumeen tai päihteen vaikutuksia on kohonnut. Päihde- ja huumeriippuvainen ei kykene halustaan huolimatta vähentämään tai lopettamaan aineen käyttöään huolimatta sen aiheuttamista haitoista. (Huttunen 2013.)

Valtakunnallisen kouluterveyskyselyn mukaan huumeita on ainakin kerran elämässään kokeillut 9 prosenttia peruskoulun 8. ja 9. luokan oppilaista (n=99478). Lukion ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijoista (n=48610), 13 prosenttia ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoista (n=34776) 21 prosenttia on kokeillut huumeita ainakin kerran elämässään. (Kouluterveyskysely 2013.)

Nuorten päihteiden käytön aloittaminen riippuu usein ulkoisista tekijöistä. Näitä ovat kaveripiiri, vanhempien päihde- ja mielenterveysongelmat, perheen heikko sosioekonominen asema sekä vanhempien ja nuoren väliset konfliktit. Nuorten päihteiden käyttöön voivat vaikuttaa myös perinnölliset tekijät. Ne vaikuttavat erityisesti päihteiden käytön jatkumiseen ja riippuvuuden kehittymiseen. (Havio ym. 2013, 167.) Nuoret käyttävät päihdeaineita, koska ne vaikuttavat keskushermostoon. He haluavat päihteiden kautta saavuttaa erilaisia tunnetiloja, sillä kyseiset aineet ovat usein kiihdyttäviä, lamauttavia ja aiheuttavat erilaisia aistiharhoja. (Lappalainen-Lehto ym. 2008, 67.)

Päihteiden käyttöä ja käytössä tapahtuneita muutoksia on kartoitettu muun muassa Nuorten terveystapatutkimuksessa. 12–18-vuotiaiden nuorten terveyttä ja terveystottumuksia on seurattu Nuorten terveystapatutkimuksessa valtakunnallisin postikyselyin joka toinen vuosi vuodesta 1977 alkaen. Tuorein kysely tehtiin keväällä 2013, johon vastasi 4 158 nuorta. Tutkimuksen tuloksista ilmenee, että nuorten päivittäinen tupakointi ja tupakointikokeilut ovat vähentyneet. Vastausten mukaan 14-18 -vuotiaista nuorista (n=4158) tupakoi

päivittäin 12 prosenttia kun vielä vuosituhannen alussa saman ikäisistä (n=6825) 25 prosenttia tupakoi. Myös nuorten alkoholinkäyttö on vähentynyt tai tasaantunut 2000-luvulla. Suuntaus näkyy Nuorten terveystapatutkimuksen lisäksi niin Kouluterveyskyselyssä kuin myös ESPAD (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs)- tutkimuksessa. (Kinnunen ym.2013.)

Vuodesta 1995 alkaen ESPAD -tutkimusta on tehty neljän vuoden välein kymmenissä Euroopan maissa. Viimeinen tutkimusvuosi on 2011. Tutkimuksen raporttiin on koottu Suomea koskevat tiedot kaikilta vuosilta. ESPAD-tutkimuksen kohderyhmänä on tutkimusvuonna 16-vuotta täyttävät nuoret. Se toteutettiin anonyyminä luokkakyselynä, jossa oppilaille jaettiin kyselylomakkeet. Tuloksista ilmenee, että nuorten alkoholin käyttö on vähentynyt. Nuoret joivat vuonna 2011 harvemmin kuin saman ikäiset nuoret aikaisemmillä tutkimuskerroilla. Myös juomisen aloitusikä on tutkimuksen mukaan myöhentynyt. Nuuskan käyttö on lisääntynyt niin tyttöjen kuin myös poikien keskuudessa. Huumeita kokeilleiden osuus on hieman kasvanut. Huolestuttavaa on myös se, että kannabiksen käytön että alkoholin ja lääkkeiden yhteiskäyttö on lähtenyt nousuun. (Raitasalo ym. 2012.)

3 ENNALTA EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ

Terveyden edistäminen on toimintaa, jossa terveys käsitetään yksilön ja yhteisön voimavaraksi. Terveys määritellään täydelliseksi fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tilaksi. Terveyden edistämällä voidaan lisätä, tukea ja mahdollistaa yksilöiden ja yhteisöiden hyvinvointia. Ehkäisevä päihdetyö on terveyden edistämistä. (Havio ym. 2013,104.)

Ennalta ehkäisevällä päihdetyöllä edistetään päihdeettömiä elintapoja ja lisätään päihteisiin liittyvää tietoutta. Tavoitteena on vähentää päihdeiden kysyntää, saatavuutta, tarjontaa ja päihdehaittoja. (STM 2012.) Päihdevalistus on perinteinen ehkäisevän päihdetyön muoto, jossa päihteistä jaetaan ajantasaista tietoa erilaisin keinoin. Ehkäisevän päihdetyön keskeisenä tarkoituksena on antaa nuorille ajankohtaista tietoa eri päihdeaineista ja niiden käytön aiheuttamista riskeistä. Laadukkaalla ja hyvin tehdyllä ehkäisevällä päihdetyöllä voidaan vähentää muiden terveystalveluiden tarvetta ja näin säästää kuluissa. Ennaltaehkäisevää päihdetyötä ohjaa raittiustyölaki (1982/828), raittiustyöasetus (822/76) ja päihdehuoltolaki (1986/41). (Pylkkänen ym. 2009.)

Ennaltaehkäisevässä päihdetyössä voidaan erottaa kolme tasoa: 1) primaaritaso 2) sekundaaritaso ja 3) tetriääritaso. Primaaripreventiolla tarkoitetaan koko väestöön tai tiettyyn väestöryhmään kohdistuvaa toimintaa. Primaariprevention tavoitteena on puuttua asiaan ennen päihdeongelman syntymistä. Sekundaaripreventio kohdistuu riskiryhmiin kuten nuoriin, jotka ovat päihteiden käyttöä jo kokeilleet. Tetriääritasossa kohteena ovat päihteiden ongelmakäyttäjät. Siinä pyritään puuttumaan päihdeongelman uusiutumiseen tai päihteiden käytöstä johtuvan sairauden etenemiseen. (Kylmänen, P. 2005.)

Päihteidenkäytön ehkäisyyn on kehitetty useita menetelmiä, ja eri kohderyhmät vaativatkin erilaisten menetelmien käyttöä. Työn tavoitteet, kohderyhmä sekä resurssit tulee huomioida menetelmää valittaessa. Toimivat menetelmät on usein perusteltu tiedolla ja pedagogisilla lähtökohdilla. Ryhmäkoko on syytä huomioida menetelmää valitessa. Suureen ryhmään mahtuu nuoria, jotka saattavat olla

kokemusmaailmaltaan hyvinkin erilaisia. Päihteiden käytöltä suojaavien, että käyttöön altistavien tekijöiden arviointi on päihdetyössä olennaista. Päihteidenkäytöltä suojaavat tekijät liittyvät yleensä nuoren sosiaalisiin suhteisiin ja elinympäristöön. Päihdetyössä ehkäisy tähtää suojaavien tekijöiden vahvistamiseen. Myös käyttöön altistavat asiat kannattaisi ottaa esiin ja käsitellä niitä. (Pylkkänen ym. 2009.)

Rantanen (2007) tutki nuorten ja ammattilaisten näkökulmia päihdetyöstä. Tutkimusaineistona oli kahden 9. luokan ainekirjoituksia (n=34) ja samaan kysymykseen vastanneiden päihdetyön ammattilaisten kirjallisia vastauksia (n=9). Tutkimustuloksista selvisi, että nuoret toivovat nuorisolähtöisiä ja käytännönläheisiä oppitunteja. Erityisesti tytöt halusivat valistuksen olevan vuorovaikutteista ja audiovisuaalista, esimerkiksi kuvia, esineitä ja oikeita ihmisiä. Tutkimuksessa ilmenee, että ehkäisevä päihdetyö pitäisi aloittaa nykyistä aiemmin, ja valistusta pitäisi antaa jo alakoulussa. (Rantanen 2007.)

4 TAIDELÄHTÖISET MENETELMÄT NUORTEN HYVINVOINNIN EDISTÄJÄNÄ

Draamakasvatus on taidetta, oppimista ja tutkimista. Se yhdistää kasvatuksen ja teatterin. Draamakasvatuksessa käytetään draaman eri muotoja ja erilaisia rooleja, ja siten eroaa muusta kasvatuksesta. Kasvatuksessa tarvitaan draamaa, sillä ihmiselle on ominaista kertoa ja kuunnella toisten tarinoita. Se voi edistää oppimista ja näin edesauttaa erilaisia oppijoita. Draamakasvatuksessa pyritään luomaan oppimismahdollisuuksia kokemuksen kautta. Pelkkä kokemus ei riitä oppimiseen. Opittava asia pitää pystyä analysoimaan ja refleктоimaan, jotta sitä voidaan käyttää oppimiskehityksen välineenä. Yhdessä pohtiessa huomataan, että on muitakin käsityksiä ja ajatuksia kuin omat. (Heikkinen, 2005, 33-38.)

Taidelähtöiset menetelmät voivat auttaa nuoria löytämään omia vahvuusalueita ja kiinnostuksen kohteita. Taidelähtöinen toiminta tukee myös myönteisen minäkuvan rakentumista. Eri taidealojen menetelmiä on hyvä käyttää toiminnassa monipuolisesti, sillä nuoret voivat kyllästyä tai kokea tietyn taiteen alan liian vaikeana. Nuori voi taidelähtöisten menetelmien avulla pysähtyä pohtimaan omaa elämäänsä sekä selkiyttämään elämänsä päämääriä. (MIMO-projekti 2010-2013.)

Taidelähtöisiä menetelmiä suositellaan käytettävän lasten ja nuorten parissa tehtävässä työssä. Terveiden ja hyvinvoinnin edistämistä taiteen keinoin osana sosiaali- ja terveydenhuoltoa on erilaisten hankkeiden ja projektitoiminnan avulla aktiivisesti tuettu. (THL 2014.) Myös opetusministeriön julkaisussa (Opetusministeriön julkaisuja 2010:1) on tavoitteena terveyden ja hyvinvoinnin lisääminen taiteen keinoin. Tavoite otetaan huomioon ammatillisten perustutkintojen toimeenpanossa. Kulttuuri-, sosiaali- ja terveysalojen yhteistä opetusta sekä taidelähtöisiä opintoja lisätään yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen opetustarjontaan. (Liikanen, 2010.)

Länsimaisessa kulttuurissa taidetta on käytetty uskon vahvistamisessa, kansan valistamisessa, vallan osoittamisessa ja viihdyttämisessä. Tänä päivänä taiteen soveltava käyttö on hyvin merkittävää. Taidelähtöisiä menetelmiä hyödynnetään monissa erilaisissa toimintaympäristöissä. (Isotalo, 2013.) Esimerkiksi sirkusta on käytetty Euroopassa jo vuosikymmenten ajan erilaisten kasvatuksellisten haasteiden ratkomisessa. Joissakin maissa toiminta on jo niin vakiintunutta, että sirkusopetusta käytetään säännöllisesti erilaisten ongelmien, kuten esimerkiksi nuorten päihteiden käytön vähentämisessä. Suomalaisessa Sosiaalinen sirkus 2009- 2011 -hankkeessa hyödynnettiin taidelähtöisiä menetelmiä lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Hanke oli tutkivan teatterintyön keskuksen hallinnoima hanke. Sosiaalisessa sirkuksessa ensisijaisena tavoitteena oli sosiaalisten taitojen oppiminen ja ilon sekä huumorin tuottaminen. Tavoitteena oli hankkeen avulla myös tuottaa laadukasta sosiaalisen sirkuksen opetusta, ja vakiinnuttaa se pysyväksi osaksi kuntien ostamia hyvinvointipalveluita. Hankkeeseen osallistui seitsemän eri sirkusta, jotka järjestivät opetusta seitsemässä eri kaupungissa. Hankkeen aikana sirkusopetusta pääsi kokeilemaan yhteensä 850 osallistujaa. (Hyttinen 2011.)

Taidelähtöisten menetelmien käyttöä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi kannattaa myös Myrsky 2008–2011 -hanke. Myrsky oli keväällä 2008 käynnistynyt valtakunnallinen suurhanke. Myrskyllä haluttiin tavoittaa erityisesti nuoret, joilla on tai joiden lähipiirissä on päihde- tai mielenterveysongelmia. Myrsky on myöntänyt rahoitusta 83:lle ammattitaiteilijoiden ohjaamalle taidehankkeelle, joihin on osallistunut yli 14 000 nuorta. Hankkeen loppuraportista käy ilmi, että taidelähtöiset menetelmät lisäävät nuorten yhteisöllisiä valmiuksia sekä taitoja, tyytyväisyyttä ja elämäniloa. Taide myös vähentää nuorten syrjäytyneisyyttä. Nuoret (n=477) vastasivat kyselyyn, jonka mukaan 17-vuotiaista vastaajista 93 prosentin mielestä hankkeella oli positiivisia vaikutuksia, kun 15–16-vastaajista näin kertoi 84 prosenttia ja 14-vuotiaista 79 prosenttia. (Siivonen, Kotilainen & Suoninen, 2011.)

5 PROJEKTIN TEHTÄVÄ JA TAVOITE

Opinnäytetyön tehtävänä oli suunnitella ja pitää Laurin koulun 7 E -luokan oppilaille ”Saa olla selvänä”-esityksen jälkeinen näytelmän käsittelytunti. Opinnäytetyön tavoitteena on koota nuorten mielipiteitä käsittelytunnin hyödyllisyydestä sekä taidelähtöisen päihdevalistuksen tehokkuudesta valistuskeinona.

6 PROJEKTIN EMPIIRINEN TOTEUTTAMINEN

Päihteiden käyttö nuorten keskuudessa on vähentynyt 2000-luvulla koko ajan, erityisesti alle 18-vuotiaiden ikäryhmässä (Kinnunen ym. 2013). Nuorten parissa

tehtävää ehkäisevää päihdetyötä on tästä huolimatta jatkettava, jotta myönteinen kehitys säilyy ja kattaa myöhemmätkin ikäluokat. Ehkäisevä päihdetyö tulee nähdä pysyväksi osaksi nuorisokasvatusta. Riskitekijöiden vaikutusten pienentämiseksi, tulee nuorille tarjota oikealla tavalla kohdennettua päihdetyötä. (Pylkkänen ym. 2009.) Opinnäytetyön aihe valittiin sen ajankohtaisuuden ja tärkeyden takia. Nuorten päihteiden käytöstä sekä päihdevalistuksesta keskustellaan jatkuvasti eri medioissa. Projekti on hyödyllinen, koska päihdevalistusta tulisi jatkuvasti kehittää, sillä päihdevalistus on tärkeä osa nuorten kasvatusta ja opetusta.

Opinnäytetyö oli osa ”Saa olla selvänä”-tapahtumaa, joka oli osa MIMO-hanketta. Moving in, Moving on - hanke on Turun Ammattikorkeakoulun taideakatemiaan koordinoima suomalaisten ja virolaisten välinen yhteistyöhanke, joka on kestoaltaan kolmivuotinen (1.11.2010 - 31.12.2013). Hankkeen rahoittajana toimii Central Baltic INTERREG IV –ohjelma. (MIMO-hanke 2007-2013.) MIMO - hankkeen päätavoitteena oli soveltaa sosiaali- ja nuorisotyön käyttöön taidelähtöisiä menetelmiä. Hanketta toteutettiin yhteistyössä nuorten, opettajien, nuoris- ja sosiaalialan työntekijöiden sekä opiskelijoiden kanssa. Hankkeen aikana eri alojen ammattilaiset ja terveys- ja teatterialan opiskelijat kehittivät yhteistyössä erilaisia taiteen työskentelymenetelmiä sosiaali- ja nuorisotyön käyttöön. Nuorten syrjäytymisen ehkäisy taiteen keinoin oli hankkeen pääpainotuksena. (Turun AMK 2014.)

Toimeksiantosopimus (Liite 1) tehtiin hankkeen kanssa. Tietoa työhön haettiin Medicin, Cochranen, Ovid Medlinen, Terveysportin ja Cinahlin tietokantojen kautta. Hakusanoina käytettiin päihde, päihde ja nuori, päihdevalistus ja nuori, taidelähtöiset menetelmät, drug education, drug education and young. Myös Googlea käytettiin apuna lähteiden löytymiseen. Hakuja tehtäessä kieleksi rajattiin suomi ja englantti, ja vuosiluvut ajalle 2003-2013. Nuorten päihteiden käytöstä löytyi tietoa ja erilaisia tilastoja, ja myös päihdevalistuksesta. Taidemenetelmien käytöstä päihdevalistuksessa löytyi melko vähän aineistoa. Aineisto valittiin pääasiassa otsikon ja sisällön perusteella.

”Saa olla selvänä”- tapahtuma toteutettiin Salon neljässä yläkoulussa 7.luokkalaisille. Tapahtuman toteuttivat Turun ammattikorkeakoulun terveydenhoitajaopiskelijat yhdessä Taideakatemia teatteri-ilmaisun ohjaajaopiskelijoiden sekä Salon kaupungin päihdetyöntekijöiden kanssa. Opiskelijat suunnittelivat näytelmiä, joiden tarkoituksena oli tarjota oppilaille mahdollisuus käsitellä alkoholin käyttöön liittyviä kysymyksiä ja omia asenteitaan. ”Saa olla selvänä”-tapahtumassa ennaltaehkäisevä päihdetyö toimii primaaritasolla niille nuorille, jotka eivät tiedä päihteistä ja niiden haittavaikutuksista. Projektin kohderyhmänä ovat 7-luokkalaiset nuoret, jotka ovat juuri riskiryhmää päihteiden käytön aloittamisen suhteen. Voidaan ajatella, että projekti toimii myös sekundaaritason ennaltaehkäisevänä päihdetyönä, sillä osa nuorista on jo saattanut kokeilla päihteitä.

Jokaisen näytelmän jälkeen oli yhden tunnin mittainen esityksen käsittelytunti, jossa käytiin läpi esityksen herättämiä ajatuksia ja tunteita sekä pohdittiin päihteiden käyttöä yleensä. Opinnäytetyön tehtävänä oli pitää käsittelytunti Laurin 7.E-luokalle.

6.1 Käsittelytunnin suunnitelma

Edellytykset projektin onnistumiselle on hyvä suunnitelma. Suunnitelmassa määritellään aikataulu sekä sovitaan käytettävistä pelisäännöistä ja työmenetelmistä. (Ruuska 2012, 175.) Suunnittelu aloitettiin syksyllä 2013, jolloin pidettiin Turun ammattikorkeakoulun Salon toimipisteessä tapahtuman osallistuvien henkilöiden yhteinen tapaaminen. Siellä käytiin läpi esitysten sisältöä ja tarkoitusta. Opinnäytetyön tekijät kertoivat hankkeen vetäjille silloin, mistä aiheesta opinnäytetyö haluttiin tehdä, ja millä tavalla haluttiin osallistua tapahtuman tekemiseen. Osallistuttiin myöhemmin myös esitysten kenraaliharjoitukseen, jossa nähtiin Laurin koulun esitys. Näin saatiin tarkempi käsitys esityksen sisällöstä ja käsittelytunti pystyttiin suunnittelemaan sen pohjalta valmiiksi.

Tunnin suunnittelua helpotti, että ”Saa olla selvänä”-tapahtuma oli pidetty jo aikaisemmin vuonna 2012. Projektin yhdyshenkilö Irmeli Leinolta saatiin paljon hyvää tietoa liittyen ”Saa olla selvänä”-tapahtumaan ja käsittelytunnin pitämiseen. Hän kertoi mikä käsittelytunnin idea on, mutta sen sisällön suunnitteluun saatiin vapaat kädet. Käsittelytunnin suunnitteluun saatiin apua myös opinnäytetyön ohjaavilta opettajilta. Tärkeänä suunnittelussa pidettiin, että tunnilla käytetään monipuolisesti eri menetelmiä.

Tunnista tehtiin aikataulusuunnitelma (Liite 2). Suunnittelu eteni niin, että aluksi kerrotaan tunnin tarkoituksesta ja vetäjien taustat. Sen jälkeen suunniteltiin, että nuoret saavat kirjoittaa taululle yhden hyvän ja huonon asian esityksestä. Tämän tarkoituksena oli saada jokaisen nuoren mielipide esityksestä. Tämän jälkeen suunniteltiin yleistä keskustelua esityksen tapahtumista, ja pohdintaa erityisesti näytelmän lopusta. Keskustelun tarkoituksena olisi saada nuoret pohtimaan esityksen herättämiä ajatuksia, ja miettimään mitä näytelmän nuorille olisi voinut tapahtua. Seuraavaksi suunniteltiin väittämien (Liite 3) esittämistä, jotka liittyivät päihteisiin, päihteiden käyttöön ja päihdevalistukseen. Väittämien vastausten avulla oli tarkoitus kartoittaa nuorten päihdetietämystä, ja koota nuorten mielipiteitä ja ajatuksia. Lopuksi nuorille jaettaisiin palautelomake (Liite 4). Palautelomake suunniteltiin toteuttamaan kyselylomakkeena.

Kyselylomake on hyvä tapa saada nopeastikin tietoa suurestakin joukosta. Lomakkeen avulla saadaan tietoa vastaajien ajatuksista ja mielipiteistä. Sen muoto vaihtelee kohderyhmän ja kyselyn tarkoituksen mukaan. Kyselylomakkeita voidaan käyttää muita menetelmiä täydentävänä tiedonkeruumenetelmänä, mutta se soveltuu myös ainoaksi tiedonkeruumenetelmäksi. Kyselylomakkeessa asioita voidaan kysyä monilla tavoilla, kuten avoimilla kysymyksillä, valmiilla vastausvaihtoehdoilla tai käyttämällä järjestysasteikollisia mittareita. Järjestysasteikollisia mittareita ovat muun muassa Flechen asteikko, VAS-mittari ja Likertin asteikko. Likertin asteikko on yksi käytetyimmistä ja sopivimmista asenteiden ja mielipiteiden mittaukseen soveltuvista asteikoista. Likertin asteikkoa käytettäessä on mietittävä, montako arvoa asteikolle annetaan, aloitetaanko vastausvaihtoehdot positiivisesta vai negatiivisesta, miten asteikon

keskikohta muotoillaan, ja miten asteikon arvot ilmaistaan sanallisesti. (Valli 2010, 117.)

Palautelomakkeeseen suunniteltiin viisi Likert-asteikollista kysymystä, jotka koskivat käsittelytunnin sisältöä ja sen kiinnostavuutta. Kysymykset pyrittiin pitämään mahdollisimman selkeinä ja helposti ymmärrettävinä. Kysymykset suunniteltiin niin, etteivät ne olleet johdattelevia, kuten ”antoihan tämä tunti vastauksia esityksen herättämiin kysymyksiin?”. Asteikoksi suunniteltiin luvut yksi-viisi (1=ei ollenkaan 2=vain vähän 3=jonkin verran 4=paljon 5=hyvin paljon). Asteikon arvot oli ilmaistu myös sanallisesti, niin kuin ne viisiportaisessa Likertin asteikossa on tapana ilmaista. Vastausvaihtoehdot etenivät negatiivisesta positiiviseen. Lukujen yläpuolelle suunniteltiin laittaa kolme hymiötä, jotka kertoisivat vielä tarkemmin lukujen tarkoituksen. Ensimmäinen hymiö (☹) kaavailtiin numeron yksi yläpuolelle, toinen hymynaama (☺) numeron kolme, ja kolmas hymynaama (☺) numeron viisi yläpuolelle. Ajatuksena oli, että nuoret ympyröivät heidän mielestään sopivimman vaihtoehdon. Viiden Likert-asteikollisen kysymyksen lisäksi lomakkeeseen suunniteltiin kaksi avointa kysymystä, joihin nuoret voisivat vastata omin sanoin. Palautelomakkeen vastaukset tullaan esittämään sanallisena sekä taulukkona, jossa ilmaistaan prosentit ja frekvenssit.

Suunnitelman valmistuessa, se lähetettiin opinnäytetyön ohjaaville opettajille ja Sari Kallio-Kökölle. He antoivat lopullisen hyväksynnän tuntisuunnitelmalle. Valmis projektisuunnitelma lähetettiin projektipäällikkö Johanna Krappelle, ja projektilupa (Liite 5) saatiin marraskuussa 2013.

6.2 Käsittelytunnin toteutus

Käsittelytunti pidettiin Laurin koulun 7.E-luokalle, jossa oppilaita oli 15. Aluksi esiteltiin tunnin vetäjät ja kerrottiin tunnin tarkoituksesta. Nuorille kerrottiin, että tunnin tarkoituksena on käydä läpi heille aikaisemmin esitettyä näytelmää ja

keskustella päihdeistä ja päihdevalistuksesta. Korostimme nuorille, että heidän mielipiteensä aiheesta ovat tärkeitä. Ensimmäiseksi jokainen nuori kirjoitti luokan taululle yhden hyvän ja huonon asian esityksestä. Tällä tavalla saatiin jokaisen nuoren mielipide esityksestä. Osa taululle kirjoitetuista asioista oli adekvaatteja, ja osa oli asiaan vähemmän liittyviä.

Taulukosta 1. selviää nuorten mielipiteet ”Saa olla selvänä”- esityksestä. Nuorten mielipiteet kerättiin taulukkoon keskustelemalla nuorten kanssa esityksestä sekä asioista, joita nuoret kirjoittivat taululle. Tunnin keskustelut myös nauhoitettiin, joten nuorten vastaukset on osittain koottu nauhoituksen pohjalta. Mielipiteiden joukosta on karsittu pois epäadekvaatit asiat.

Taulukko 1. Nuorten mielipiteet näytelmästä

Hyvät	Huonot
Tärkeä aihe	Kiljuminen
Jaksoi katsoa	Lamppu suoraan tähdätty silmään
Musiikki	Liian kova musiikki
Hauska	Väärää tietoa
Rekvisiitta	Liioiteltua
Todenmukainen	
Hyvä juoni	

Nuoret kokivat esityksen aiheen tärkeäksi (f=6) ja todenmukaiseksi (f=4). Esitys ei ollut tylsä vaan sitä jaksoi katsoa alusta loppuun. Esityksessä oli hyvä juoni (f=3) ja, myös rekvisiitta sai positiivista palautetta (f=8). Esityksessä käytetty musiikki sai sekä positiivista (f=2) että negatiivista (f=2) palautetta. Esityksessä tapahtumapaikkana toiminut Salon satama häiritsi nuoria, sillä Salossa ei ole satamaa. Joidenkin (f=2) mielestä esityksen tapahtumat olivat hieman liioiteltuja. Taululle kirjoittamisen jälkeen nuorten kanssa keskusteltiin esityksen tapahtumista ja pohdittiin erityisesti sen loppua. Keskustelun avulla nuoria

johdateltiin pohtimaan mitä näytelmän nuorille olisi voinut tapahtua ja miten humala voi vaikuttaa käyttäytymiseen.

Seuraavaksi nuorille esitettiin väittämiä, jotka liittyivät päihteisiin, päihteiden käyttöön ja päihdevalistukseen. Oppilaille jaettiin yksi punainen ja yksi vihreä lappu, joiden avulla he ilmaisivat kantansa kysymykseen. Punainen lappu tarkoitti, että on väitteen kanssa eri mieltä ja vihreä lappu, että on samaa mieltä. Osaan väittämistä oli oikea ja väärä vastaus. Kuitenkin suuri osa väittämistä oli nuorten mielipiteitä kartoittavia, joihin ei haettu tiettyä vastausta. Vastausten avulla pyrittiin kartoittamaan nuorten päihdetietämystä, ja saamaan selville nuorten mielipiteitä ja ajatuksia. Kaikki nuorten vastaukset kirjattiin muistiin. Nuorten väittämien vastaukset esitetään sanallisena sekä kuvioina.

Taulukosta 2. selviää miten nuorten vastaukset väittämiin jakoutuivat. Nuoret osallistuivat väittämien vastaamiseen aktiivisesti. Nuorille heräsi paljon kysymyksiä väittämistä, joten väittämien välillä asioista keskusteltiin ja kysymyksiin vastattiin parhaan mukaan. Nuoret osoittivat kiinnostusta aiheeseen, mutta ajan rajallisuuden vuoksi keskusteluun oli liian vähän aikaa.

Taulukko 2. Nuorten vastaukset väittämiin

	Samaa mieltä f/%	Eri mieltä f/%
1. Juominen on siistiä.	0/0	15/100
2. Juominen alentaa kynnystä muiden päihteiden käytölle.	14/93	1/7
3. Ilman alkoholia ei voi pitää hauskaa.	0/0	15/100
4. On ihan sama juoko yhden vai viisi.	0/0	15/100
5. Murrosikä voi viivästyä juomisen/polttamisen takia.	12/80	3/20
6. Alkoholimyrkytystä ei voi saada ensimmäisellä kerralla.	2/13	13/87
7. Tupakointi on noloa.	13/87	2/13
8. Tupakointi voi parantaa kuntoa.	0/0	15/100
9. Tupakointi aiheuttaa finnejä.	1/7	14/93
10. Tupakointi lisää syöpäriskiä.	15/100	
11. Nuuska on turvallisempaa kuin tupakka.	0/0	15/100
12. Nuuska sopii urheilijoille.	0/0	15/100
13. Nuuskan käyttö ei aiheuta riippuvuutta.	1/7	14/93
14. Yksi huumekeilu voi johtaa riippuvuuteen.	15/100	0/0
15. Paras valistuksen antaja on terveydenhoitaja.	4/27	11/73
16. Olen saanut riittävästi tietoa päihteistä ja niiden haitoista.	12/80	3/20
17. Entinen huumeidenkäyttäjä olisi hyvä valistuksen pitäjä.	3/20	12/80
18. Päihdevalistus on turhaa.	0/0	15/100
19. Päihteiden aiheuttamista sairauksista tulisi kertoa enemmän.	11/73	4/27
20. Näytelmä on hyvä päihdevalistuskeino.	15/100	0/0

Vastausten mukaan yhdenkään nuoren (f=15) mielestä päihdevalistus ei ole turhaa. Jokainen nuorista (f=15) koki, että näytelmä on hyvä päihdevalistuskeino. Useimmat nuorista (f=12) olivat sitä mieltä, että he saivat näytelmän ja purkutunnin avulla riittävästi tietoa päihteistä ja niiden haitoista. Moni nuorista (f=11) vastasi, että päihteiden aiheuttamista sairauksista tulisi kertoa enemmän. Kaikki nuoret (f=15) olivat sitä mieltä, että juominen ei ole siistiä, ja että ilman alkoholia voi pitää hauskaa. Valtaosa nuorista (f=14) tiesi, että alkoholi alentaa kynnystä muiden päihteiden käytölle. Nuoret (f=12) tiesivät, että murrosikä voi viivästyä alkoholin ja tupakoinnin takia. Kaikki nuoret (f=15) olivat samaa mieltä siitä, ettei nuuska ole turvallisempaa kuin tupakka. Jokainen nuorista (f=15) tiesi, että yksikin huumekeilu voi johtaa riippuvuuteen.

Käsittelytunnin perustellaa pyrittiin myös arvioimaan nuorten päihdetietämystä. Väitämien joukossa oli muutama päihdetietämystä kartoittavaa kysymystä. Nuoret tietämys osoittautui melko hyväksi. Nuorista suurinosa (f=14) tiesi, että juominen voi alentaa kynnystä muiden päihteiden käytölle. Myös lähes kaikki (f=13) olivat sitä mieltä, että jo ensimmäisellä juomiskerralla voi saada alkoholimyrkytyksen. Nuoret olivat sitä mieltä (f=), että myös nuuska voi aiheuttaa riippuvuutta.

6.3 Käsittelytunnin arviointi

Tunnin lopussa oppilaat vastasivat palautekyselyyn. Palautekyselyssä oli 7 kysymystä. Viiteen ensimmäiseen vastattiin valitsemalla sopivin vaihtoehto asteikolla 1-5. Kysymykset 6 ja 7 olivat avoimia kysymyksiä. Taulukosta 3. selviää vastausten jakautuminen.

Taulukko 3. Palautekyselyn vastausten jakautuminen

	1 f/%	2 f%	3 f/%	4 f/%	5 f/%
Koetko esityksen jälkeisen näytelmän käsittelyn hyödylliseksi? (n= 15)	0/0	2/13	2/13	6/40	5/33
Antoiko tämä tunti vastauksia esityksen herättämiin kysymyksiin? (n=15)	0/0	3/20	3/20	6/40	3/20
Käsiteltiinkö tällä tunnilla mielenkiintoisia asioita? (n=15)	2/13	1/7	7/47	4/27	1/7
Oliko tunnilla käytetyt menetelmät hyviä? (n=15)	0/0	0/0	4/27	4/27	7/47
Olivatko tunnin vetäjät asiantuntevia? (n=15)	0/0	0/0	1/7	7/47	7/47

Enemmistö nuorista (f=11) oli sitä mieltä, että esityksen jälkeinen käsittelytunti on ”paljon hyödyllinen” tai ”hyvin paljon hyödyllinen”. Kukaan nuorista ei ollut sitä mieltä, että käsittelytunnista ei ollut mitään hyötyä. Nuorten mielestä käsittelytunti antoi esityksen herättämiin kysymyksiin vastauksia ”paljon” (f=6). Osa nuorista koki, että käsittelytunti antoi ”vain vähän” (f=3) tai ”jonkin verran” (f=3) vastauksia esityksen herättämiin kysymyksiin. Vastausten mukaan tunnilla käsiteltiin ”jonkin verran” (f=7) mielenkiintoisia asioita. Vain muutaman nuoren mielestä tunnilla ei käsitelty lainkaan (f=2) mielenkiintoisia asioita. Tunnilla käytetyt menetelmät olivat ”hyvin paljon” (f=7) tai ”paljon” (f=4) hyviä. Lähes jokainen oli sitä mieltä, että tunnin vetäjät olivat ”hyvin paljon” (f=7) tai ”paljon” (f=7) asiantuntevia.

Palautelomakkeen ensimmäinen avoin kysymys koski tunnin parasta antia ja toisessa avoimessa kysymyksessä oli mahdollisuus vapaaseen sanaan. Avointen kysymysten vastausten perusteella, tunnilla oli parasta mielipiteiden kirjoittaminen taululle (f=7) ja väittämiin vastaaminen (f=3). Vapaa sana – kenttään vastasi kaksi nuorta. Yksi nuori toivoi, että entinen päihteiden käyttäjä

pitäisi päihdevalistuksen. Yhdessä lomakkeessa avoimeen kysymykseen oli vastattu, että terveydenhoitaja ei ole hyvä valistuksen pitäjä.

Opinnäytetyö valmistui ja esitettiin huhtikuussa 2014 Turun ammattikorkeakoulun Salon toimipisteessä. Opinnäytetyö luovutettiin toimeksiantajalle ja Laurin koulun rehtorille. Opinnäytetyö on luettavissa myös ammattikorkeakoulujen julkaisuarkisto Theseuksessa.

7 PROJEKTIN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Eettisten ratkaisujen merkitys on keskeistä kun käytetään ihmisiä tietolähteinä. Lapsia ja nuoria koskevassa projektissa tai tutkimuksessa eettisyys ja luottamuksellisuus korostuu erityisesti. (Leino-Kilpi & Välimäki 2006, 37.) Projektin eettisiä kysymyksiä voi tarkastella eri suunnista. Voidaan tarkastella tutkijan vastuuta tulostensa julkaisemisesta sekä tutkittavien tiedonhankinnan ja suojan etiikkaa. (Paunonen & Vehviläinen-Julkunen 2006, 26.) Opinnäytetyössä pyrittiin noudattamaan eettisesti hyväksytyjä käytäntöjä sen kaikissa vaiheissa. Opinnäytetyön eettisyyttä ja luotettavuutta pyrittiin lisäämään projektiin osallistuvien tiiviillä yhteistyöllä.

Opinnäytetyön aiheen valintaan liittyy jo eettisiä näkökohtia. Projektista saatava hyöty täytyy olla perusteltavissa ja sen tulee olla toteuttamisen arvoinen. Nuoriin kohdistuvassa projektissa sen edellytetään olevan nuorten edun mukaista, ja heidän tarpeistaan lähtevää. (Lagström, Pösö, Rutanen & Vehkalahti 2010, 108.) Opinnäytetyön aihetta ehdotettiin toimeksiantajan taholta, joten se on tarpeellinen. Aihe valittiin sen ajankohtaisuuden ja tärkeyden takia. Projekti on hyödyllinen, koska päihdevalistusta tulisi jatkuvasti kehittää muuttuvan maailman ja nuorison mukaan. Projektin eettisyyttä vahvistaa se, että toimeksiantosopimus sekä projektilupa anottiin ja saatiin ennen projektin toteuttamista.

Aineiston keräämisessä otetaan huomioon anonyymiyden takaaminen, luottamuksellisuus ja aineiston tallentaminen asianmukaisesti (Hirsjärvi ym. 2007, 27). Tutkittavien anonyymiteetistä huolehtiminen tarkoittaa, että henkilöt ei saa olla tunnistettavissa, ja tutkimusaineisto säilytetään niin, että se ei joudu väärin käsiin (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 177). Projektia toteutettaessa nuoria kohdeltiin kunnioittavasti ja heidän anonyymiteettinsä säilyi koko projektin ajan. Tunnin taltioimiseen käytettiin nauhuria, jotta voitaisiin keskittyä nuorten kanssa keskusteluun muistiinpanojen kirjoittamisen sijasta. Nauhoitusta ei tehty nuorilta salassa, eikä nauhoituksesta pysty tunnistamaan nuorien henkilöllisyyttä. Nauhoitus hävitettiin tulosten raportoinnin jälkeen.

Kaikilla Laurin koulun 7-E-luokkalaisilla nuorilla oli yhtäläinen mahdollisuus osallistua kyselylomakkeen täyttämiseen. Tuloksista ei ole mahdollista tunnistaa ketään yksilönä, eikä nuorten tarvinnut tuoda henkilöllisyyttään esiin vastatessaan kysymyksiin. Palautelomakkeet säilytettiin asianmukaisesti projektin tekijöiden hallussa, eikä niitä ollut mahdollisuus kenenkään muun nähdä. Projektin palautteet käsiteltiin luottamuksellisesti ja aineisto tallennettiin asianmukaisesti. Tuloksia raportoidessa aineisto kuvattiin mahdollisimman totuudenmukaisesti. Lomakkeet hävitettiin opinnäytetyön valmistumisen jälkeen. Tietoja ei myöskään käytetty muuhun kuin tähän opinnäytetyöhön.

Alaikäisiä tutkittaessa tulee arvioida, koska on perusteltua pyytää huoltajalta erillistä suostumusta lapsen osallistumisesta tutkimukseen. Eettisissä kysymyksissä oleellista on kuitenkin huomioida lapsen ja nuoren omat mielipiteet kehitystään vastaavasti. Nuorella on oikeus ilmaista mielipiteensä asioissa, jotka koskevat häntä itseään. (Leino-Kilpi & Välimäki 2006, 190.) Käsittelytunnille osallistuneet nuoret olivat kaikki alle 15-vuotiaita. Vanhemmilta ei kysytty erikseen lupaa nuorten osallistumiseen, sillä tunnilla ja palautelomakkeessa kysytyt kysymykset käsitelivät lähinnä nuorten mielipiteitä näytelmästä ja päihteiden käytöstä. Kyselyyn vastattiin koulussa, ja osallistuminen siihen oli koulun opettajien tiedossa. Opettajilla oli siis mahdollisuus ilmoittaa käsittelytunnista nuorten vanhemmille.

Plagioinnin välttäminen on tärkeää kirjallisuuskatsauksen tiedonhankinnassa. Plagioinnilla tarkoitetaan toisen aikaisemmin esittämän asian tai tekstin esittämistä omana tekstinään. Lähteitä käytettäessä tarvitaan harkintaa ja lähdekritiikkiä. Kirjoittajan tulee huomioida lähteen kirjoittajan asiantuntijuus ja lähteen ikä. On tärkeää valita uusin lähde, koska tutkimustieto muuttuu koko ajan. (Hirsjärvi ym. 2007, 107, 113–114.) Keskeisiä asioita projektin luotettavuuden kannalta ovat lähteiden luotettavuus. Opinnäytetyössä pyrittiin käyttämään mahdollisimman tuoretta aineistoa. Kirjallisuuskatsauksessa käytettiin hyväksi kirjallisuutta, tutkimuksia ja artikkeleita, joiden luotettavuutta arvioitiin hyväksi. Opinnäytetyön tekstiä ei ole suoraan kopioitu lähteistä eikä teksti ole keksittyä.

Katsauksen luotettavuutta voi heikentää se, ettei vieraskielistä lähdemateriaalia hyödynnetty työssä. Toisaalta näin menetellen on onnistuttu välttämään asiavirheet, joita vieraskielisen tekstin kääntämisestä olisi voinut aiheutua. Opinnäytetyön tarkoituksena oli saada tietoa juuri suomalaisten nuorten päihdekäyttäytymisestä.

Mittaustulosten toistettavuus eli reliabelius tarkoittaa tutkimuksen kykyä antaa tuloksia, jotka eivät ole sattumanvaraisia (Hirsjärvi ym. 2007, 216.) Mikäli kysely toistettaisiin, olisivat vastaukset varmasti samankaltaisia, koska nuorten mielipiteissä ei ollut paljon hajontaa. Vastaukset olisivat voineet olla erilaisia esimerkiksi silloin, jos osallistuneet nuoret olisivat olleet vuoden vanhempia. Tulosten luotettavuutta vähentää kyselylomakkeeseen vastanneiden nuorten vähäinen määrä. Otos oli 15 nuorta, koska käsittelytunti pidettiin vain 7.E-luokalle.

Mittarin eli kyselylomakkeen sisältövaliditeetti kertoo tutkimuksen luotettavuudesta. Mikäli mittari on valittu väärin eikä se mittaa oikeaa tutkimusilmiötä, on mahdotonta saada luotettavia tuloksia vaikka muuten luotettavuuden osa-alueet olisivat kunnossa. Pohdittaessa, mittaako mittari oikeita ilmiöitä, arvioidaan samalla, onko mittari riittävän kattava. Tarkastella tulee myös sitä, onko tutkimusilmiö niin selvärajainen, että sitä voi luotettavasti mitata. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009,152-153.) Opinnäytetyössä luotettavuutta parannettiin tekemällä kyselynä toteutetusta palautelomakkeesta johdonmukainen ja helposti luettava. Selkeyttä palautelolomakkeeseen toi lyhyet kysymykset ja selkeät ohjeet sen täyttämiseen. Lomakkeesta tehtiin mahdollisimman lyhyt, joka auttoi tutkimuksen luotettavuudessa, sillä kaikki nuoret jaksoivat täyttää sen loppuun asti. Sitä, ovatko kaikki nuoret täyttäneet kyselylomakkeen rehellisesti ja huolellisesti, ei voida varmaksi todeta.

Opettajan tehtävänä on kasvattaa ja opettaa ryhmän jäseniä. Jotta hyvä kasvattaminen ja opettaminen onnistuvat tulee opettajan olla ryhmänsä johtaja ja oppilaiden johdettavia. (Savolainen, 2010.) Projektin alussa oli sovittu, että

opettaja ei osallistu käsittelytunnille. Opettajan läsnäolo käsittelytunnilla olisi voinut vaikuttaa nuorten mielipiteisiin eikä nuoret olisi välttämättä uskaltaneet tuoda mielipiteitensä esille. Auktoriteetin poissaolo siis saattaa lisätä vastausten luotettavuutta, sillä silloin nuoret kertovat rohkeammin mielipiteensä. Luotettavuutta saattaa lisätä myös tunnin vetäjien nuori-ikä. Nuoret voivat kokea helpommaksi jutella päihteisiin liittyvistä asioista nuoren henkilön kanssa. Esimerkiksi keski-ikäinen henkilö voidaan kokea oman vanhemman kaltaisena eli liian auktoriteettisena.

Nuori vertailee itseään kavereihinsa. Tämän takia voi syntyä painetta käyttäytyä tai toimia jollakin tietyllä tavalla. Nuoren samaistumisen tarve ryhmään voi olla voimakasta. (Kronqvist & Pulkkinen, 2007, 184.) Käsittelytunnilla käytetyt menetelmät olivat sellaisia, että nuoret näkivät toistensa vastaukset. Näin ollen nuorten mielipiteisiin ja vastauksiin on voinut vaikuttaa luokkakaverit. Tämä saattaa heikentää tulosten luotettavuutta.

8 POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli koota nuorten mielipiteitä käsittelytunnin hyödyllisyydestä sekä taidelähtöisen päihdevalistuksen tehokkuudesta valistuskeinona. Opinnäytetyön aihe valittiin sen tärkeyden ja ajankohtaisuuden vuoksi. Päihdevalistus on tärkeä osa nuorten kasvatusta ja opetusta. Sen avulla nuoret saavat tietoa päihteiden haitoista ja vaaroista. Tämän tiedon avulla nuoret saattavat lykätä päihteidenkäytön aloittamista. Päihdevalistusta tulisi jatkuvasti kehittää ja sen tulisi olla nuorten tarpeista lähtevää. Pylkkäsen (2012) mukaan nuorten tarpeiden tunnistaminen on juuri ollut nykyisen valistuksen heikkous.

Opinnäytetyössä käsiteltyjen tutkimusten, kuten Nuorten terveystapatutkimus (2013), Kouluterveyskysely (2013) ja ESPAD (2012) mukaan, nuorten alkoholin käyttö ja tupakointi on vähentynyt ja aloitusikä myöhentynyt. Tämä on hyvä suunta nuorten päihteiden käytölle. Päihdevalistuksen tulisi tästä huolimatta jatkossakin olla tehokasta, jotta sama suuntaus jatkuisi.

Huumeita kokeilleiden osuus on hieman kasvanut. Huolestuttavaa on, että kannabiksen käytön että alkoholin ja lääkkeiden yhteiskäyttö on lähtenyt nousuun. Tulevaisuudessa päihdevalistuksessa tulisi kiinnittää enemmän huomiota juuri laittomien huumeiden sekä alkoholin ja lääkkeiden yhteiskäyttöön. Tulisi löytää oikea keino kertoa nuorille huumeista ja niiden vaaroista. (Raitasalo ym. 2012.) Tämän vuoksi päihdevalistusta olisi hyvä suunnata enemmän juuri huumeiden käytön ehkäisemiseksi. Nyt päihdevalistus on kohdennettu enimmäkseen alkoholiin ja tupakkaan.

Käsittelytunnilla koottujen nuorten mielipiteiden perusteella taidelähtöiset menetelmät on hyvä päihdevalistuksen keino. Näytelmän muodossa tehty päihdevalistus sai positiivista palautetta nuorilta. Erilaiset hankkeet, kuten Myrsky (2008-2011) ja Sosiaalinen sirkus (2009-2011) tukevat tätä mielipidettä. Nämä hankkeet ovat saaneet hyviä tuloksia taiteen käytöstä opetuksessa ja kasvatuksessa.

Jälkikäteen keskustelu päihdevalistuksen jälkeen on tärkeää. Nuori saattaa jäädä pohtimaan päihdevalistuksesta saamaansa tietoa. On tärkeää, että nuorella on mahdollisuus jälkeinpäin käydä läpi päihdevalistuksesta nousseita mielteitä. Nuorten kanssa keskusteltiin käsittelytunnin aikana paljon itse näytelmästä, päihteistä sekä päihdevalistuksesta. Nuoret osallistuivat keskusteluun innokkaasti ja heillä oli paljon ajatuksia aiheesta. Nuoret esittivät paljon kysymyksiä liittyen päihteisiin. He olivat selvästi kiinnostuneita päihteistä ja niiden haitoista. Ajan rajallisuuden vuoksi nuorten kysymyksiin pystyttiin vastaamaan vain lyhyesti. Tulevaisuudessa samankaltaisen käsittelytunnin pitämiseksi tulisi varata enemmän aikaa, jotta kaikki asiat voidaan käydä rauhassa läpi. Sopiva aika voisi olla kaksi tuntia, joiden välissä olisi lyhyt tauko.

Suurin osa nuorista oli sitä mieltä, että esitys oli mielenkiintoinen, ja sitä jaksoi seurata alusta loppuun. Näytelmässä oli paljon huumoria, joka varmasti piti nuorten mielenkiintoa yllä. Luokassa oli kaksi nuorta, joiden mielestä esitys oli tylsä ja liioitteleva. Suurin osa nuorista koki, että näytelmän aihe on tärkeä ja asiat on esitetty todenmukaisesti. Nuorten mielestä he eivät ole saaneet tarpeeksi tietoa päihteistä ja niiden haittavaikutuksista. He kertoivat saaneensa päihdevalistusta kerran ala-asteella. He kokivat yhden valistuskerran liian vähäiseksi ja toivoivat, että päihdevalistusta olisi enemmän. Rantasen (2007) mukaan ehkäisevä päihdetyö tulisi aloittaa nykyistä aiemmin, ja valistusta pitäisi antaa jo alakoulussa.

Palautelomakkeen perusteella taululle kirjoittaminen oli käsittelytunnin paras osa. Tämä näkyi myös tunnilla selkeästi, sillä nuoret tulivat hyvin innokkaasti kirjoittamaan mielipiteensä taululle. Nuorilla oli selkeästi paljon mielipiteitä esityksestä, sillä moni nuori kirjoitti useamman hyvän ja huonon asian taululle. Mielipiteet herättivät nuorissa suurta keskustelua. Myös väittämät synnyttivät paljon keskustelua. Väittämien vastausten perusteella, Laurin koulun 7.E-luokan nuorten päihdetietämys on hyvää. Vastausten perusteella voidaan myös todeta, että nuoret suhtautuvat päihteisiin kielteisesti.

Käsittelytunnin perusteella näytelmä tuntuu olevan nuorten mielestä toimiva päihdevalistuksen keino. Tätä tukee esimerkiksi Rantasen (2007) tutkimus, jonka perusteella hyviä valistuskeinoja ovat tapahtumat, joissa nuoret näkevät jotain konkreettisesti. Myös esityksen jälkeinen käsittelytunti oli palautteen mukaan hyödyllinen ja siellä käsiteltiin kiinnostavia asioita. Taidelähtöisiä menetelmiä voisi jatkossa käyttää monipuolisemmin nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Tulevaisuudessa voisi tutkia, miten ”Saa olla selvänä”-tapahtuma on todellisuudessa vaikuttanut nuorten päihdekäyttäytymiseen, esimerkiksi tekemällä tapahtumaan osallistuneille nuorille kysely parin vuoden kuluttua.

9 LÄHTEET

- Aalto-Setälä, T.; Marttunen, M. & Pelkonen, M. 2003. Nuorten päihdehäiriöiden varhaistunnistaminen. Tietoa nuorten kanssa työskenteleville aikuisille. Kansanterveyslaitos. Mielenterveyden ja alkoholitutkimuksen osasto. Nuorisopsykiatrian vastuualue. Viitattu 25.9.2013
http://www.socialkompetens.fi/ep/tiedostot/nuorten_paihdehairioiden_varhaistunnistaminen_arvo.pdf.
- Havio, M.; Inkinen, M. & Partanen, A. 2013. Päihdehoitotyö. 5 -7.painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Heikkinen, H. 2005. Draamakasvatus: opetusta, taidetta, tutkimista! Jyväskylä: Gummerus kirjapaino.
- Hirsijärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Huttunen, M. 2013. Päihde- ja huumeriippuvuus. Lääkärikirja duodecim. Terveysportti. Viitattu 11.12.2013 http://www.terveyskirjasto.fi/kotisivut/tk.koti?p_artikkeli=dlk00414.
- Hyttinen, H. 2011. Sosiaalinen Sirkus- hyvien käytäntöjen opas. Sosiaalinen Sirkus-hankkeen julkaisu. Tammerprint Oy: Tampere. Viitattu 30.3.2014
http://www.nuorisoseurat.fi/sites/default/files/sosiaalisen_sirkuksen_hyvien_kaytantojen_opas.pdf.
- Isotalo, M. 2013. Taiteen käyttö hyvinvointialalla Suomessa. Voimaa taiteesta –malleja taiteen soveltamiseen hyvinvointialalla. Tutkivan teatterityön keskusken julkaisu. Tampereen yliopisto. Tampere.
- Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2009. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: WSOY.
- Kinnunen, J.; Lindfors, P; Pere, L.; Ollila, H; Samposalo, H. & Rimpelä, A. 2013. Nuorten terveystapatutkimus 2013. Nuorten tupakkatuotteiden ja alkoholin käyttö 1977-

2013. Sosiaali- ja terveysministeriön raportti. Helsinki. Viitattu 25.9.2013

www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=6511574...pdf.

Kouluterveyskysely. 2013. Tulokset. Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 6.3.2014

http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tilastot/vaestotutkimukset/kouluterveyskysely/tulokset.

Kronqvist, E-L. & Pulkkinen, M-L. 2007. Matkalla muutokseen. Helsinki: WSOY.

Kylmänen, P. 2006. Kun kaikki muutkin. Ehkäisevä päihdetyö. Työkirja. Viitattu

11.12.2013

http://www.tampere.fi/tiedostot/5fjeLWoJ3/ehkaisevapaihdedtyo_tyokalupakki.pdf.

Lagström, H.; Pösö, T.; Rutanen, N. & Vehkalahti, K. 2010. Lasten ja nuorten tutkimuksen etiikka. Nuorisotutkimusseuran julkaisuja 101. Helsinki: Yliopistopaino.

Lappalainen-Lehto, R.; Romu, M-L. & Taskinen, M. 2008. Haasteena päihteet. Helsinki: WSOY.

Lastensuojelulaki 13.4.2007/417.

Leino-Kilpi, H. & Välimäki, M. 2006. Etiikka hoitotyössä. Helsinki: WSOY.

Liikanen, H-L. 2010. Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia – ehdotus toimintaohjelmaksi 2010-2014. Opetusministeriön julkaisuja 2010:1. Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osasto. Yliopistopaino: Helsinki. Viitattu 30.3.2014

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2010/liitteet/OPM1.pdf?lang=fi>.

MIMO-hanke. 2007-2013. Viitattu 7.10.2013 <http://mimo.ee/fi>.

MIMO-projekti 2010-2013. Tavarat taskuissa. Nuorten ryhmäohjauksen taidelähtöisiä

menetelmiä. Viitattu 10.4.2014 <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522164209.pdf>

Nuorisolaki 27.1.2006/72.

Pylkkänen, S. 2012. Päihdekasvatusta järjellä ja tunteella. Stop Huumeille 4/2012, 6-7.

Pylkkänen, S., Viitanen, R. & Vuohelainen, E. 2009. Mitä on nuorisoalan ehkäisevä päihdetyö? Laadukkaan päihdekasvatuksen tukimateriaali. Preventiimi– nuorisoalan ehkäisevän päihdetyön osaamiskeskus 2009. Humanistinen ammattikorkeakoulu sarja C. Oppimateriaaleja. Viitattu 25.9.13

http://www.minedu.fi/opencms/opencms/handle404?exporturi=/export/sites/default/OPM/Nuoriso/nuorisotyoen_kohteet_ja_rahoitus/ennaltaehkaeisevae_paeihde- ja_huumetyoe/liitteet/Mitx_on_nuorisoalan_ehkxisevx_pxihdetyx.pdf.

Päihdehuoltolaki 17.1.1986/41.

Raitasalo, K.; Ahlström, S.; Huhtanen, P. & Miekka, M. 2012. Nuorten päihdeidenkäyttö Suomessa 1995- 2011. ESPAD- tutkimuksen tulokset. Terveys ja hyvinvointilaitoksen raportti. Jyväskylä. Viitattu 25.9.13

http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/90828/URN_ISBN_978-952-245-735-6.pdf.

Raittiustyöasetus 4.3.1983/233.

Raittiustyölaki 19.11.1982/828.

Rantanen, A. 2007. Nuorten ja ammattilaisten näkökulmia ehkäisevään päihdetyöhön. Pro gradu -tutkielma. Sosiaalityö. Pori: Tampereen yliopisto. Viitattu 25.9.13

<http://tutkielmat.uta.fi/pdf/gradu01873.pdf>.

Ruuska, K. 2012. Pidä projekti hallinnassa. Talentum Media Oy: Helsinki.

Savolainen, T. 2010. Haastava nuori ja koulunkäynti –opas opettajalle.

Opetushallituksen SAIREKE–hankkeen materiaaleja. Viitattu 9.4.2014

http://kalliomaa.net/opas_haastava_2012.pdf.

Siivonen, K.; Kotilainen, S. & Suoninen, A. 2011. Iloa ja voimaa elämään. Nuorten taiteen tekemisen merkitykset Myrsky-hankkeessa. Nuorisotutkimusseuran verkkojulkaisu, 44. Helsinki. Viitattu 30.3.2014

<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/myrsky2011.pdf>.

Soikkeli, M.; Salasuo, M.; Puuronen, A.; Piispa, M. 2011. Se toimii sittenkin – kuinka päihdevalistuksesta saa selvää. Nuorisotutkimusseura julkaisu, 116. Helsinki. Viitattu 25.9.2013 <http://www.thl.fi/thl-client/pdfs/a2456786-95d8-446f-a767-8171af97956f>.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. 2014. Kasvun kumppanit. Työn tueksi. Taidelahtoiset menetelmät. Viitattu 11.2.2014 http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/tyon/menetelmat/taidelahtoiset_menetelmat.

Turun Ammattikorkeakoulu. 2014. MIMO - Moving In, Moving On! Application of Art-Based Methods to Social and Youth Work. Viitattu 24.2.2014

<http://www.turkuamk.fi/fi/tutkimus-kehitys-ja-palvelut/tutkimus-kehittaminen-ja-innovaatiot/hae-projekteja/mimo-moving-moving-application-art-based-methods-s/>.

Valli, R. 2010. Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Metodivalinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Juva: WS Bookwell Oy.

OPISKELIJAN TIEDOT

Nimi Maarit Ylitalo ja Krisli Kapanen
Osoite Ymyrsuonkatu 11 H36 20400 Turku
Puhelin koti 050-5443668 Puhelin työ _____
Sähköposti maarit.ylitalo@students.turkuamk.fi
Koulutusohjelma Horitotyön ko

OPINNÄYTETYÖ

Aihe/ työnimi

Purkutunnin pitäminen 7.luokkalai-
sille "saa olla selvänä - tapahtu-
man yhteydessä"

Aikataulu Syksy -13 - kevät -14

TOIMEKSIANTAJA

Organisaatio MIMO - hanke
Työn ohjaaja / yhteysthenkilö Projektipäällikkö Johanna Krappe
Osoite Ruiskatu 8 20720 Turku
Puhelin _____ Sähköposti Johanna.Krappe@turkuamk.fi

OHJAAVAN OPETTAJAN YHTEYSTIEDOT

Ohjaava opettaja Sirpa Nikunen
Puhelin 044-3075494 Sähköposti Sirpa.Nikunen@turkuamk.fi

OPINNÄYTETYÖN SOPIMUSEHDOT*

OHJAUS JA VASTUUT

Vastuu opinnäytetyön tekemisestä ja tuloksista on opiskelijalla. Turun ammattikorkeakoulu vastaa opinnäytetyön ohjauksesta. Toimeksiantaja sitoutuu antamaan opiskelijan käyttöön kaikki opinnäytetyön tekemisessä tarvittavat tiedot ja aineistot sekä ohjaamaan opinnäytetyötä toimeksiantajaorganisaation näkökulmasta.

OIKEUDET

Opinnäytetyön tekijänoikeus kuuluu tekijälle eli opiskelijalle. Tekijänoikeuden lisäksi myös muiden immateriaalioikeuksien osalta noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa kyseessä olevaa oikeutta koskevaa lainsäädäntöä.

TYÖSUHDE JA KUSTANNUKSET

Mahdollisesta työsuhteesta, työstä maksettavasta palkkiosta ja työstä mahdollisesti aiheutuvien kustannusten korvaamisesta toimeksiantaja ja opinnäytetyön tekijä sopivat erikseen.

TULOSTEN JULKISTAMINEN JA LUOTTAMUKSELLISUUS

Opinnäytetyöstä laaditaan Turun ammattikorkeakoulun ohjeen mukainen kirjallinen raportti.

Mitä liike- tai ammattisalaisuuksiin liittyviä asioita ei esitetä opinnäytetyöraportissa?

Kirjallinen raportti luovutetaan toimeksiantajalle ja asetetaan kirjaston kokoelmiin tai julkaistaan elektronisessa muodossa verkkokirjastossa.

Julkaistava opinnäytetyöraportti on laadittava niin, ettei se sisällä liike- tai ammattisalaisuuksia tai muita julkisuuslaissa (laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta) salassa pidettäväksi määrättyjä tietoja, vaan ne jätetään työn tausta-aineistoon. Opinnäytetyön arvioinnissa otetaan huomioon sekä julkaistava että salassa pidettävä osa.

Opinnäytetyön toimeksiantaja ja opiskelija sitoutuvat pitämään salassa kaikki opinnäytetyön tekemisessä ja sitä edeltävissä tai sen jälkeisissä neuvotteluissa esiin tulevat luottamukselliset tiedot ja asiakirjat.

Toimeksiantajan edustajalle varataan mahdollisuus tutustua opinnäytetyöraporttiin viimeistään neljätoista (14) päivää ennen aiotua julkaisemista. Toimeksiantaja antaa työstä ennen edellä mainittua julkaisemisajankohtaa lausunnon, jossa voidaan määritellä opinnäytetyöraporttiin mahdollisesti sisältyvät liike- tai ammattisalaisuudet, joita ei julkaista.

OLEMME YHTEISESTI SOPINEET OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUKSESTA YLLÄ ESITETYLLE TAVALLA

19, 9 20 13

23, 9 20 13

Krisli Kapanen, Maarit Ylitalo

Opiskelija

Toimeksiantaja JOHANNA KRAPPE

LIITE : OPINNÄYTETYÖSUUNNITELMA

* Turun ammattikorkeakoulun toiminnan yhtiöittämistä vuoden 2014 alusta valmistellaan. Osakeyhtiön toiminnan aluetta tämä sopimus siirtyy Turun AMK:n toiminnan vastaanottavalle yhtiölle.

Liite 2.

AIKA	TAVOITE	SISÄLTÖ	MENETELMÄ	ARVIOINTI
10:00- 10:05	Ryhmään tutustuminen.	Esittäytyminen ja tunnin tarkoitus.	-suullinen esitys	-
10:05- 10:15	Saada selville jokaisen oppilaan mielipide esityksestä.	Esityksen hyvät ja huonot asiat oppilaiden näkökulmasta.	-taululle hyvien/huonojen asioiden kirjoittaminen -keskustelu	Kaikki oppilaat kirjoittavat mielipiteensä näytelmästä.
10:15- 10:25	Läpikäydä yhdessä ”Saa olla selvänä”-esitystä, erityisesti loppua.	Näytelmän ja sen lopun analysointi ohjattuna.	-ohjattu vapaa keskustelu	Oppilaat osallistuvat aktiivisesti.
10:25- 10:35	Saada selville nuorten ajatuksia päihteistä ja päihdevalistuksesta.	Nuorten ajatuksia päihteiden käytöstä ja eri päihdevalistuskeinoista.	-20 väittämää, nuoret vastaavat punaisin/vihrein lapuin. -keskustelu	Oppilaat osallistuvat aktiivisesti.
10:35- 10:45	Saada palautetta purkutunnista	Nuorten mielipiteet purkutunnista.	-keskustelu -palautelomake	Jokainen täyttää palautelomakkeen.

Liite 3.

Väittämät

Alkoholi
21. Juominen on siistiä.
22. Juominen alentaa kynnystä muiden päihteiden käytölle.
23. Ilman alkoholia ei voi pitää hauskaa.
24. On ihan sama juoko yhden vai viisi.
25. Murrosikä voi viivästyä juomisen/polttamisen takia.
26. Alkoholimyrkytystä ei voi saada ensimmäisellä kerralla.

Tupakka
27. Tupakointi on noloa.
28. Tupakointi voi parantaa kuntoa.
29. Tupakointi aiheuttaa finnejä.
30. Tupakointi lisää syöpäriskiä.

Nuuska
31. Nuuska on turvallisempaa kuin tupakka.
32. Nuuska sopii urheilijoille.
33. Nuuskan käyttö ei aiheuta riippuvuutta.

Huumeet
34. Yksi huumeekokeilu voi johtaa riippuvuuteen.

Päihdevalistus
35. Paras valistuksen antaja on terveydenhoitaja.
36. Olen saanut riittävästi tietoa päihteistä ja niiden haitoista.
37. Entinen huumeidenkäyttäjä olisi hyvä valistuksen pitäjä.
38. Päihdevalistus on turhaa.
39. Päihteiden aiheuttamista sairauksista tulisi kertoa enemmän.
40. Näytelmä on hyvä päihdevalistuskeino.

Liite 4.

MIMO
MOVING IN,
MOVING ON!

Palautekysely

Ympyröi mielestäsi sopivin vaihtoehto

(1=ei ollenkaan 2=vain vähän 3=jonkin verran 4=paljon 5=hyvin paljon)

1) Koetko esityksen jälkeisen näytelmän käsittelyn hyödylliseksi?	1	2	3	4	5
2) Antoiko tämä tunti vastauksia esityksen herättämiin kysymyksiin?	1	2	3	4	5
3) Käsiteltiinkö tällä tunnilla mielenkiintoisia asioita?	1	2	3	4	5
4) Oliko tunnilla käytetyt menetelmät hyviä?
(Väittämät, keskustelu, taululle kirjoittaminen)	1	2	3	4	5
5) Olivatko tunnin vetäjät asiantuntevia?	1	2	3	4	5

- 6) Mikä oli tässä tunnissa parasta? Mitä muuttaisit?

- 7) Mitä muuta haluaisit sanoa?

Liite 5.

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
 Terveysala, Salo
 Ylhäistentie 2
 24130 SALO
 Puh. (02) 263 350
 Fax. (02) 2633 6179

ANOMUS OPINNÄYTETYÖNÄ TOTEUTETTAVASTA PROJEKTISTA

Projektin nimi	*Saa olla selvänä*- esityksen jälkeinen käsittelytunti.
Projektitehtävä	Tehtävänä on suunnitella ja pitää Laurin koulun 7.luokkalaisille "Saa olla selvänä" -esityksen jälkeinen näytelmän käsittelytunti.
Projektin kuvaus	Jokaisen esityksen jälkeen pidetään käsittelytunti, jossa eri menetelmin käsitellään näytelmää ja päihteiden käyttöä. Tavoitteena on selvittää käsittelytunnin hyödyllisyys nuorten näkökulmasta sekä taidelähtöisen päihdevalistuksen tehokkuutta valistuskeinona.
Projektin toteuttamisajankohta	Syksy 2013- Kevät 2014
Projektin arvioitu valmistumisajankohta	Kevät 2014
Projektisuunnitelma hyväksytty	8, 11 20 13
Projektin ohjaajat	TINA ARANDOK puh 0449075486 Tina Arandok SIIPA MIKKILÄ puh 0449075994 Siipa Mikkilä
Sitoudumme toteuttamaan projektimme projektisuunnitelmassa esitettyjen vaiheiden puitteissa ja siten, että projektiin osallistuvien henkilöiden anonymiteetti säilyy.	
Projektin tekijät	Hoitotyön ko. _____ NHSHSK11 (suuntautumisvaihtoehto) (ryhmä) Krisli Kapanen & Maarit Ylitalo (nimi) Uudenmaankatu 11 C 34 20500 Turku & Ymmyräsuonkatu 11 H 36 20400 Turku (osoite) 040-0663021 & 050-5443668 (puhelinnumero)

Anomus käsitelty 22, 11 20 13
 lupa myönnetty
 lupa evätty, peruste _____

Allekirjoitus Johanna Kappale
 JOHANNA KAPPALE

Anomus ja projektisuunnitelma toimitetaan yhtenä kappaleena, josta toimeksiantaja lähettää kopiot yhdelle opiskelijalle, yhdelle ohjaavalle opettajalle ja kullekin työhön osallistuvalla toimipisteelle. Alkuperäinen jää toimeksiantajalle. Valmis työ toimitetaan toimeksiantajalle sovitulla tavalla.